

Si andamus a lègere s'istòria de sos sardos citende a Lussu, Lilliu e chentinaias de "sardos", de fide sardista o totu sas àteras marcas de detersivos chi sunt bessidas a campu in custos ùrtimos annos, bidimus petzi sa costante tzeraca.

Est custa sa chistione de fundamento de su problema identitàriu de sa Sardigna. A un'ala sos italianistas unionistas àscaros e a s'àtera banda, una truma de sardistas italianos. Sotzialistas e comunistas cun sa punna sardista atentzionados petzi a sa sintesi de su balanzu a istare in s'istadu unitàriu. Sardistas istòricos cun s'affianzu fitianu a unu sègiu in su parlamentu italiano, cun ambizione de capos de istadu pro unu istadu mancadu e unu istatutu progetadu pro non móvere dae posizioni de dipendèntzia. (difatis non creschet sa bidea de lu torrare a fàghere cun bisura moderna e operadora).

Democristianos sardistas chi ant teorizadu costantes bonas pro carchi bellu libru o pro una visione romàntica de s'apartenentzia a sa Sardigna.

Una destra italiota cun sa punna a s'ala de su cumandu. Si pintat de sardismu impitende populismu de marca nordestiana, sena rinuntziare a s'affianzu de sos ùrtimos de sa terra pro fàghere cassa eletorale e aunire sos 7/8000 votos chi garantint unu iscrannu de assessore sena distinzionne dae manca e dae dereta – si galu sunt categorias diferentes – imbentende àteros detersivos cun sinnos sardòides.

Revisionistas marxistas chi posca de àere derrutu limba e cultura sarda cun fainas e proclamas, sèmpere caddighende s'eba de su sardismu ant abiuradu a sa doctrina issoro internatzionalista e de memoria giacobina (mancu male) pro una manada de podere fora de làcana.

Geniosos imbentores de s'anti natzionalismu (una bella truma de giòvanos) "inclusivista e distruidores de sos pagos sinnos chi aunint sos sardos" s'ant giogadu a cartas su bonu chi ant semenadu. Cun s'amparu de unu fiotu de intelletuales a duas caras e isfainados.

Sirbones folcloristas teòricos de su sardismu internatzionalista si sunt acumpanzados a su podere italiano.

Patèticos indipendentistas sena base teòrica e atzione polìtica unitària e frontista ant pudadu su brione de cust'ipotètica natzionale pro una tronighedda invisibile si non pro carchi atzione "ispantosa" in contu de disterru, tzerachias militares e àteras dipendèntzias coladas o de su benidore. Ma galu cun s'impreu de faeddare de tzentralismu democràticu e de ditatura de su proletariadu (proletariadu?) cando andant a nche fùtere unu votu in sas domos.

Tastieristas feisbuchianos onni tantu iscàbulant cun post galaneddos arrafiende "mi

agradat” e isetende su mamentu de aunire a mesa comuna totu sos “indipendentista” pro nche iscontzare onni bidea de aunitamento cando su mamentu benit pro cùrrere che calleddos a papare in s’istèrgiu anzenu.

In su matessi tempus poderes fortes e massones faghent e iscontzant giuntas locales e tzentrales e su cumandu ateneocràticu si apropiat de su podere reale intercarende sa cultura italiana cun bisera sarda pro su risultadu de lassare sas cosas sena fàghere e cun sa punna airada a torrae finas in segus (si custu est possibile).

Ma pro afestare in contestu internatzionale sunt totu bonos a si cunfundere cun sas màfias furisteras chi de s’autonomia ant fatu un’afare. E a si pònnere in su cadreone rapresentende custu pòpulu chi non cheret nudda, chi li andat totu bene, chi isetat cuntributos e dinaris a buca prena faeddende male de sos disterrados de a beru, cussos chi no ant sorte e nen parte in custu mundu cumandadu dae bancas e una burghesia istratzulada chi si movet comente a una berbeghe “rincoglionida”.

Fortzis nois cando at a èssere agabadu su progetu de totu su turismu possibile, de su non traballu, de sa no iscola, de sa no identidade, de sa biddanudda in ue onni logu at a èssere che pare a s’àteru non bi amus a èssere prus, ammesturados in su totu chi est peus de su nudda. E no amus a tènnere mancu gente chi si at a pòdere mutire sarda.

Oe sa partida no est a nàrrere si cherimus s’indipendèntzia o àters formas de autoguvernu, bistu chi sa realidade europea nc’at frundidu partes mannas de soverania. (Mancu male fortzis) s’scumissa manna de custu pòpulu est si nois chi galu, cun autocritica e seru, meresimus su diritu de rappresentare cesta terra in su mundu. Posca potimus móvere a comente èssere pòpulu e natzione pro arresonare de cesta terra in su mundu chi est cambiende in presse. In antis su diritu a èssere galu, nois, sugetu capatze de diritu a s’auumentu de custu sònniu chi pro medas de nois est dae meda bènnidu a èssere rejone primaria de vida e de òpera.

Antonimaria Pala, [Limba Sarda 2.0](#).

20-09-15.